

**Комунальний заклад вищої освіти
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

**ПРОГРАМА
фахового іспиту
зі шкільної педагогіки, психології та окремих методик
початкового навчання**

**для вступників на базі освітньо-кваліфікаційного
рівня «молодший спеціаліст»**

**Спеціальність 013 «Початкова освіта»
Освітній ступінь - бакалавр**

2022 р.

Програма фахового іспиту зі шкільної педагогіки, психології та окремих методик початкового навчання для вступників на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст»

Спеціальність 013 «Початкова освіта»

Освітній ступінь - бакалавр

Укладач програми: Дровозюк Л.М., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри шкільної педагогіки, психології та окремих методик

Рецензент: Хамська Н.Б., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і професійної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

Програму розглянуто і схвалено кафедрою шкільної педагогіки, психології та окремих методик
(Протокол № 7 від 16. 02. 2022 р.).

**Комунальний заклад вищої освіти
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. директора коледжу

_____ **К.Ф. Войцехівський**

« » _____ **2022 р.**

ПРОГРАМА

**фахового іспиту зі шкільної педагогіки, психології та
окремих методик
початкового навчання для вступників на базі
освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший
спеціаліст»**

**Спеціальність 013 «Початкова освіта»
Освітній ступінь - бакалавр**

ВСТУП

Програма фахового іспиту з педагогіки, психології та окремих методик початкового навчання складена для підготовки до вступу на здобуття освітнього ступеня бакалавр за спеціальністю 013 «Початкова освіта» на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста.

Завдання програми – зорієнтувати вступників на повторення, систематизацію та узагальнення раніше набутих знань, умінь та навичок для успішного складання фахового іспиту із педагогіки, психології та методик початкового навчання. Завдання фахового іспиту спрямовані на визначення готовності абітурієнтів-молодших спеціалістів до навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра. Вони складені так, щоб виявити рівень та якість володіння вступниками змістом вищеназваних навчальних дисциплін, уміннями оцінювати педагогічні, психологічні та методичні явища і процеси, розуміти цілі і завдання початкової освіти, тенденцій її розвитку, шляхи формування особистості молодшого школяра, суті й соціального значення педагогічної професії.

Завдання фахового іспиту мають три рівні складності. Перший рівень - закриті тести репродуктивно-реконструктивного характеру. Другий рівень – відкриті тести, які потребують розгорнутої відповіді на теоретичні питання.

Третій рівень – завдання реконструктивно-творчого характеру, виконуючи які вступник демонструє уміння творчо застосовувати теоретичні знання на практиці.

Тривалість фахового іспиту – 3 академічних години. Напередодні іспиту буде проведено консультацію, а на його початку – інструктаж.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

ПЕДАГОГІКА

Модуль I. Загальні основи педагогіки

1. Предмет педагогіки.

Предмет педагогіки. Функції педагогіки, її завдання. Основні педагогічні поняття: виховання, освіта, навчання, самоосвіта, самовиховання. Складові частини педагогіки. Взаємозв'язок педагогіки з іншими науками. Система педагогічних наук.

2. Методи педагогічних досліджень.

Групи методів науково-педагогічних досліджень, їх суть. Етапи педагогічного дослідження.

3. Мета виховання

Поняття про мету виховання. Сучасне формулювання мети виховання в Україні. Напрями виховання.

Модуль II. Дидактика

1. Предмет і основні поняття дидактики.

Дидактика - теорія освіти і навчання. Предмет дидактики. Основні поняття дидактики: освіта, навчання, самоосвіта, принципи навчання, методи, засоби і форми організації навчання.

2. Процес навчання. Етапи засвоєння знань учнями.

Двосторонній характер процесу навчання. Функції процесу навчання. Мотивація навчання. Зовнішні і внутрішні мотиви. Етапи засвоєння знань. Рівні засвоєння знань.

3. Принципи навчання.

Поняття про закономірності і принципи навчання. Основні принципи навчання: наочності, науковості, доступності і свідомості, систематичності навчання, міцності знань, умінь, навичок, врахування вікових та індивідуальних особливостей учнів у навчанні, виховного характеру навчання. Взаємозв'язок принципів навчання.

4. Зміст освіти

Поняття про зміст освіти. Принципи формування змісту освіти. Поняття про навчальні предмети. Навчальний план. Навчальна програма. Поняття про підручник, навчальний посібник, їх види. Особливості змісту освіти в НУШ. Державний

стандарт початкової освіти. Змістові лінії. Базові компетентності в НУШ.

5. Форми організації навчання

Поняття про організаційні форми навчання. Урок як форма організації навчання. Вимоги до уроку у початкових класах. Типи уроків та їх структура. Інші форми організації навчання. Підготовка вчителя до уроку. Особливості навчальних занять в НУШ.

6. Контроль за навчальною діяльністю учнів

Поняття про контроль навчання та його функції. Види та методи контролю навчання. Оцінювання навчальних досягнень в НУШ.

Модуль III. Теорія виховання

1. Суть процесу виховання

Закономірності та принципи процесу виховання. Характеристика основних принципів виховання: цілеспрямованості, систематичності виховання, зв'язку виховання з життям, безумовно позитивного ставлення до дитини, поєднання поваги до особистості з вимогливістю до неї, розвиток активності та самостійності учнів, врахування вікових та індивідуальних особливостей учнів, єдності виховних впливів школи та родини.

2. Методи і форми виховання

Поняття про метод і прийом виховання. Класифікація методів виховання. Методи формування свідомості: переконування, бесіда, розповідь, приклад. Методи організації діяльності і формування суспільної поведінки: вимога, вправа привчання, гра, виховна ситуація та ін. Методи стимулювання діяльності і поведінки: змагання, заохочення, покарання та ін. Методи самовиховання: самоаналіз, самооцінка, самоконтроль, самозобов'язання. Класифікація форм виховної роботи та їх характеристика.

3. Виховання особистості в колективі

Поняття про дитячий колектив, його ознаки, функції, структуру. Стадії формування учнівського колективу. Шляхи розвитку учнівського колективу.

4. Розумове виховання школярів.

Розумове виховання як складова виховання. Завдання розумового виховання. Форми та методи розумового виховання.

5. Моральне виховання

Завдання морального виховання учнів. Форми та методи формування моральних понять, звичок та моральної поведінки молодших школярів.

6. Трудове виховання.

Завдання трудового виховання учнів. Форми та методи трудового виховання молодших школярів.

7. Естетичне виховання.

Завдання естетичного виховання. Форми, методи та засоби естетичного виховання молодших школярів.

8. Фізичне виховання.

Фізичне виховання учнів, його мета і завдання. Форми, методи та засоби фізичного виховання молодших школярів.

9. Вчитель - класний керівник.

Вчитель, його роль та функції у суспільстві. Основні завдання і функції вчителя-вихователя, класного керівника. Особливості роботи вчителя початкових класів.

10. Виховання дітей у сім'ї.

Виховні функції сім'ї. Роль сім'ї у різнобічному розвитку особистості дитини. Умови успішності сімейного виховання. Форми співпраці сім'ї і школи.

Модуль IV. Школотзнавство.

1. Система освіти в Україні

Поняття про систему освіти. Структура і основні компоненти системи освіти. Управління освітою і школою.

Основні принципи управління освітою в Україні. Центральні та місцеві органи управління освітою. Методична робота.

ПСИХОЛОГІЯ

Модуль 1. Вступ до психології

1. Предмет психології, її завдання і методи досліджень.

Поняття про психіку. Психологія як наука. Галузі психології. Вища нервова діяльність - фізіологічна основа психіки.

Значення психології для навчання та виховання. Методи психологічних досліджень.

Модуль 2. Діяльність

2. Свідомість.

Свідомість як вища форма відображення об'єктивної дійсності. Роль мови. Структура свідомості. Єдність свідомого і несвідомого у психіці людини.

3. Увага.

Поняття про увагу, її значення. Види уваги. Властивості уваги. Неуважність, її види, боротьба з нею. Особливості уваги молодших школярів.

4. Діяльність

Поняття про діяльність. Структура діяльності. Види навичок, етапи та умови їх формування. Класифікація звичок, умови їх формування. Види діяльності.

5. Спілкування

Спілкування як особливий вид діяльності. Функції спілкування. Засоби спілкування. Бар'єри у спілкуванні. Умови, що сприяють встановленню контакту між співрозмовниками.

Модуль 3. Властивості особистості

6. Особистість

Поняття про особистість. Аналіз факторів, що впливають на процес формування особистості. Структура особистості.

7. Темперамент

Поняття про темперамент. Види темпераментів і типи нервової системи. Психологічна характеристика темпераментів. Врахування типів темпераментів у навчально-виховній роботі.

8. Характер

Поняття про характер. Закономірності формування рис характеру. Класифікація рис характеру. Національні риси характеру.

9. Здібності

Поняття про здібності. Природа здібностей. Умови розвитку здібностей. Види здібностей.

Модуль 4. Емоційно - вольові психічні процеси

10. Емоції та почуття

Поняття про емоції і почуття, їх значення. Форми прояву емоцій і почуттів. Види почуттів. Розвиток почуттів і емоцій у дітей.

11. Воля

Поняття про волю, її значення. Аналіз вольової дії. Вольові якості особистості. Розвиток і виховання волі у дітей.

Модуль 5. Пізнавальні психічні процеси

12. Відчуття

Поняття про відчуття. Аналізатори як органи відчуттів. Види відчуттів.

Властивості відчуттів.

13. Сприймання

Поняття про сприймання. Властивості сприймання. Види приймання. Особливості сприймання молодших школярів. Розвиток сприймання і спостережливості у дітей.

14. Пам'ять

Поняття про пам'ять, значення пам'яті. Види пам'яті. Процеси пам'яті. Умови успішного запам'ятовування, збереження, відтворення інформації. Особливості пам'яті молодших школярів.

15. Мислення

Поняття про мислення. Фізіологічна основа мислення. Мисленнєві операції, форми і види мислення. Індивідуальні особливості мисленнєвої діяльності учнів початкової школи.

16. Уява

Поняття про уяву. Види уяви. Шляхи створення образів уяви. Особливості уяви молодших школярів та засоби її розвитку.

Модуль 6. Вікова психологія

17. Вступ до вікової психології

Закони, закономірності та особливості психічного розвитку. Вікова періодизація

18. Основні напрями розвитку дитини від народження до 3 років

Особливості фізичного розвитку і нервової системи немовлят та дітей раннього віку. Аналіз провідних видів діяльності. Новоутворення у пізнавальній та особистісній сферах

19. Основні напрями психічного розвитку у дошкільному віці

Особливості фізичного розвитку і нервової системи дошкільнят. Характеристика соціальної позиції. Аналіз провідної діяльності. Новоутворення у пізнавальній та особистісній сфері. Критерії визначення психологічної готовності дитини до школи.

20. Психологічні особливості молодших школярів.

Особливості фізичного розвитку і нервової системи у дітей молодшого шкільного віку. Соціальна позиція розвитку. Характеристика різних видів діяльності.

21. Психологічні особливості підлітків і старших школярів.

Характеристика особливостей фізичного розвитку та соціальної позиції підлітків і старших школярів. Провідна діяльність, особливості навчання. Характеристика пізнавальних психічних процесів.

Формування особистості у підлітковому та старшому шкільному віці.

Модуль 7. Педагогічна психологія

22. Основи психології навчання

Структура учіння. Мотиви учіння їх динаміка і формування. Диференційований підхід до учнів і розвиток здібностей. Психологічні шляхи попередження стійкої неуспішності.

23. Основи психології виховання

Завдання психології виховання. Психологічне обґрунтування методів і форм виховного впливу.

Психологічні основи індивідуального підходу у вихованні. Негативні форми поведінки, їх попередження і подолання.

24. Основи психології учителя

Педагогічні здібності, їх структура. Формування і розвиток педагогічних здібностей.

Вплив особистості вчителя на формування особистості учнів.

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Модуль 1. Методика навчання мовно-літературної освітньої галузі як навчальна дисципліна

1. Методика навчання мовно-літературної освітньої галузі в початкових класах як навчальна дисципліна. Предмет і завдання курсу. Зв'язок методики мовно-літературної освітньої галузі в початкових класах з іншими науками. Підручники з мовно-літературної освітньої галузі для початкових класів.

Модуль 2. Методика навчання грамоти

1. Добукварний період

Наукові основи методики навчання грамоти. Принципи побудови підручників з навчання грамоти. Звуковий аналітико-синтетичний метод навчання грамоти.

Основні періоди та етапи навчання грамоти за звуковим аналітико-синтетичним методом. Особливості добукварного періоду навчання грамоти, його основні завдання. Розвиток усного мовлення — провідний принцип добукварного періоду навчання грамоти.

Зміст, структура і методика уроків української мови в добукварний період навчання грамоти.

2. Букварний період.

Три етапи букварного періоду навчання грамоти. Завдання кожного з них. Види аналітико-синтетичних вправ на кожному етапі букварного періоду, методика проведення. Види словникових та словниково-логічних вправ, методика проведення. Методика роботи над реченням і зв'язним текстом у період навчання грамоти. Методика формування навичок безвідривного письма слів. Прийоми вироблення ритмічного письма. Структура і методика уроків читання в букварний період. Структура і методика уроків письма в букварний період.

3. Післябукварний період

Післябукварний період навчання грамоти. Основні його завдання. Особливості уроків читання в післябукварний період. Удосконалення орфографічної уважності першокласників у післябукварний період навчання грамоти.

Модуль 3. Методика розвитку мовлення

1. Програмні вимоги до розвитку зв'язного мовлення молодших школярів. З історії методів розвитку зв'язного мовлення. Основні напрями розвитку мовлення в початковій школі. Усне й писемне мовлення, їхні спільні та відмінні риси.

2. Перекази

Психолінгвістика як основа методики розвитку зв'язного мовлення. Загальне поняття про зв'язне мовлення.

Одиниці зв'язного мовлення в умовах школи: оповідання, казка, доповідь, розгорнута усна відповідь, переказ, твір.

Види вправ на вироблення вміння оперувати зв'язним мовленням: розгорнута відповідь за алгоритмом запитань; ведення систематичних записів, спостережень у щоденниках природи і погоди; розповідь на задану тему: усна передача змісту художнього тексту і викладі матеріалу в письмовій формі; складання усних творів різних типів, повний і частковий запис їх у зошити; запис відгуків на прочитані книжки, спектаклі, кінофільми; написання ділових паперів, оголошень, телеграм; усне словесне малювання, уявна екранізація художніх оповідань.

Переказ — складова частина розвитку зв'язного мовлення молодших школярів. Класифікація переказів.

Методика поетапної підготовки до усного та письмового переказу. Ефективні засоби підготовки до написання переказу.

3. Твори

Твір — складова система розвитку мовлення. Класифікація творів. Методика роботи над побудовою твору. Методика підготовки учнів до написання твору. Пам'ятка учням для успішного написання твору. Методика аналізу учнівських творів. Пам'ятка вчителів для оцінювання твору. Мовні помилки та шляхи їхнього подолання.

Модуль 4. Методика роботи над елементами лексикології

Лінгводидактичні основи формування україномовної особистості молодшого школяра.

Система роботи над синонімами, антонімами, омонімами, багатозначними словами. Види вправ для усвідомлення та методика їхнього проведення.

Методика підготовки учнів до усвідомлення походження різних груп лексики. Види етимологічних вправ, їхнє значення, дидактичне спрямування, методика проведення.

Методика організації та проведення уроків, спрямованих на розвиток монологічного та діалогічного мовлення дітей.

Модуль 5. Методика роботи над словосполученням, реченням, текстом

Словосполучення як лексико-граматична єдність у реченні. Речення як основна мовленнєва одиниця, складова зв'язного тексту. Синтаксичні вправи в системі роботи з розвитку мовлення учнів. Прийоми реалізації сформованих умінь у практичній діяльності учнів. Стилїстичні помилки у побудові речень, шляхи їхнього подолання. Текст. Структура тексту. Методика підготовки учнів до написання розповідей, описів, міркувань.

Прийоми формування стилїстичних умінь і навичок у практичній мовленнєвій діяльності молодших школярів.

Модуль 6. Методика класного та позакласного читання

Виховне, освітньо-пізнавальне та розвивальне значення читання в початкових класах.

Основні етапи процесу роботи над літературними жанрами за лінійно-концентричним принципом програми. Спільні та відмінні підходи в методиці опрацювання прозових літературних творів у початковій школі. Методика опрацювання віршів та байок.

Спільні та відмінні підходи в методиці опрацювання науково-популярних статей і нарисів.

5. Методика проведення узагальнюючих уроків читання

Завдання уроків узагальнення знань. Підготовка до узагальнюючого уроку і його проведення. Використання малих фольклорних жанрів на узагальнюючих уроках читання. Оптимальне поєднання прийомів роботи на удосконалення вміння учнів узагальнювати, доводити, підтверджувати, порівнювати, бачити спільне у різних літературних жанрах на одну й ту саму тему.

6. Методика позакласного читання

Позакласне читання як різновид предмета читання. Система навчання самостійному читанню. Форми керівництва позакласним

читанням. Місце бібліотечних уроків у позакласному читанні. Методика використання матеріалів позакласного читання на уроках читання в класі.

Модуль 7. Методика вивчення фонетико-графічного та морфологічного матеріалу

7. Значення і завдання вивчення фонетико-графічного та морфологічного матеріалу

Лінгвістична основа методики навчання молодших школярів рідної мови з урахуванням взаємозв'язку всіх її аспектів.

Сучасні методи та прийоми вивчення мови в початкових класах. Проблемний підхід до вивчення мови у початкових класах. Сучасні вимоги до уроків мови.

8. Вивчення елементів фонетики у тісному зв'язку з орфоепією та графікою

Обсяг знань з фонетики та графіки для першокласників у період навчання грамоти. Методика повторення, поглиблення, узагальнення й систематизації фонетичних знань.

Методика формування орфоепічних навичок на основі знань з фонетики і графіки. Роль фонетичного розбору у формуванні орфографічних навичок, орфографічної уважності учнів. Структура і методика уроку вивчення фонетичного матеріалу.

9. Методика вивчення морфемної будови слова

Значення і завдання роботи над морфемною будовою слова. Методика розкриття понять: споріднені слова, основа слова, закінчення, корінь, префікс, суфікс, спільнокореневі слова.

Методика морфемного розбору слів, зв'язок його зі звуко-буквеним, орфографічним і словотворчим аналізом.

10. Методика вивчення елементів граматики

Суть граматичних понять і методичні умови, що забезпечують їх засвоєння. Граматичні вправи, їх значення у засвоєнні граматичних знань і виробленні граматичних умінь. Методика вивчення частин мови на основі зв'язного тексту. Система роботи над основними частинами мови (іменник, прикметник, дієслово).

Методика ознайомлення учнів із займенниками, прислівниками, прийменниками, числівниками, сполучниками. Методика повного й часткового морфологічного розбору.

Система роботи над елементами синтаксису й пунктуації. Методика розкриття синтаксичних понять.

Методика роботи над реченням і словосполученням з розвитком контекстного мовлення. Методика синтаксичного й пунктуаційного розбору у початкових класах.

Методика вироблення в учнів елементарних пунктуаційних навичок у поєднанні з виразністю мовлення.

11. Методика вивчення орфографії

Соціальне значення оволодіння орфографією рідної мови. З історії розвитку методики навчання орфографії. Аналіз лінгвістичної природи орфограм. Опора методики навчання орфографії на принципи українського правопису. Дидактичні умови успішного засвоєння орфографії. Види орфографічних вправ, їхнє значення у формуванні правописних навичок школярів.

Навчальні диктанти як важливий засіб формування в учнів грамотного письма. Основні типи орфографічних помилок учнів на різних етапах навчання. Причини помилок, способи їхнього попередження.

Диференційовані завдання як засіб розвитку навчально-пізнавальної активності учнів. Методика формування умінь літературної вимови як найважливішого засобу забезпечення орфографічної навички.

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Модуль I. Методика початкового курсу математики як педагогічна наука

1. Предмет методики навчання математичної освітньої галузі

Предмет методики його цілі. Зміст, методи і засоби методики навчання математики. Зв'язок методики навчання математичної освітньої галузі з іншими науками: логікою, математикою, філологією, педагогічною і віковою психологією. Зв'язок з дидактикою і теорією виховання. Методи наукових досліджень у методиці навчання математичної освітньої галузі.

2. Методи навчання математичної освітньої галузі в початкових класах

Загальна характеристика методів навчання математики. Залежність вибору методів навчання від цілей, особливостей змісту навчального матеріалу засобів і організаційних форм навчання, вікових особливостей учнів. Використання ігор в навчанні.

3. Організація навчання математичної освітньої галузі в початкових класах

Планування навчального процесу з математики (навчальний план, календарний план). Урок математики і вимоги до нього. Особливості уроків математики в початкових класах. Особливості уроків в залежності від основної дидактичної мети. Специфіка уроку математики з дітьми шестилітнього віку.

Підготовка вчителя до уроку. Гра на уроках математики. Організація усних вправ на уроці математики. Перевірка і оцінка навчальних досягнень учнів. Вимоги до ведення зошитів, щоденників. Домашня робота учнів з математики, її мета, зміст. Перевірка домашньої роботи. Позакласна робота з математики.

4. Засоби навчання математики

Навчально-методичні посібники для вчителя і учнів, їх зміст, призначення і особливості використання.

Зміст, побудова і оформлення підручників математики для початкової школи. Зошити з друкованою основою і їх застосування. Індивідуальні і демонстраційні наочні посібники. Технічні засоби навчання математики.

Модуль II. Зміст і побудова початкового курсу математики

1.Зміст курсу.

Властивості предметів і геометричні фігури (дочисловий період), арифметика цілих невід'ємних чисел, величини, елементи алгебри і геометрії, дробі. Текстові задачі в початковому курсі математики.

2.Побудова початкового курсу математики.

Взаємозв'язок арифметичного, алгебраїчного і геометричного матеріалу.

Математична підготовка дошкільників, наступність в навчанні математики між 1 - 4 і 5 - 6 класами.

Практична спрямованість початкового курсу математики.

Модуль III. Окремі питання методики навчання математики в початкових класах школи

1. Методика вивчення математики в дочисловий період

Основні завдання і зміст дочислового періоду. Методика навчання виділенню предметів, що мають вказану властивість, порівняння предметів по їх взаємному розміщенню, за розмірами. Навчання порівнянню груп предметів через складання пар. Формування уявлень про окремі геометричні фігури.

Організація діяльності учнів в дочисловий період.

2. Методика вивчення нумерації цілих невід'ємних чисел

Ознайомлення учнів з назвою, послідовністю і позначенням чисел в межах першого десятка. Навчання лічбі предметів.

Ознайомлення учнів з кількісним і порядковим значеннями числа, з використанням числа при вимірюванні величин.

Навчання запису чисел. Навчання порівнянню чисел. Особливості ознайомлення учнів з числом і цифрою «нуль». Розвиток уявлень учнів про число в ході вивчення дій над числами.

Методика вивчення нумерації чисел по концентрах.

3. Методика вивчення арифметичних дій

Ознайомлення з додаванням, відніманням, множенням і діленням. Вивчення властивостей арифметичних дій, зв'язку між результатами і компонентами арифметичних дій. Перевірка правильності арифметичних дій.

Формування обчислювальних навичок по концентрах. Вивчення таблиць додавання і множення і відповідних випадків віднімання і ділення.

Навчання навичкам усних обчислень. Формування навичок письмового додавання, віднімання, множення і ділення.

4. Формування початкових уявлень про дроби

Формування в учнів наочних уявлень про дроби і порівняння дробів. Навчання розв'язуванню задач на знаходження однієї чи кількох частин числа і знаходження числа за однією його частиною.

5. Методика навчання розв'язуванню текстових задач

Функції текстових задач в початковому навчанні математики. Методика використання текстових задач для формування понять про арифметичні дії та їх властивості, про відношення "менше на", "більше на", "менше в", "більше в", про залежність між величинами.

Навчання учнів загальним прийомам розв'язування текстових задач.

Прості текстові задачі і методика навчання їх розв'язуванню. Навчання розв'язуванню складених задач.

6. Методика вивчення величин

Величини, що вивчаються в курсі математики 1-4 класів.

Методика вивчення довжини і формування навичок вимірювання. Ознайомлення з одиницями довжини і їх співвідношенням. Розв'язування задач на знаходження периметра прямокутника.

Методика вивчення площі геометричних фігур і формування навичок вимірювання площі. Ознайомлення з одиницями площі.

Методика формування уявлень про масу і місткість, вивчення одиниць маси та їх співвідношень.

Ознайомлення учнів з одиницями часу і їх співвідношенням. Навчання розв'язуванню задач на знаходження тривалості подій і ін. Навчання учнів дій над значеннями величин. Методика ознайомлення учнів з прикладами залежності між величинами (швидкість, час, відстань; ціна, кількість вартість) Використання цих залежностей при розв'язуванні текстових задач.

7. Методика вивчення алгебраїчного матеріалу

Простіші випадки використання буквенної символіки. Методика вивчення числових виразів і виразів зі змінною (буквою). Методика вивчення числових рівностей і нерівностей. Методика вивчення рівнянь. Застосування рівнянь при вивченні зв'язку між додаванням і відніманням, множенням і діленням, при розв'язуванні задач.

8. Методика вивчення геометричного матеріалу

Методика ознайомленнями школярів з геометричними фігурами, їх простішими властивостями, позначенням фігур. Навчання учнів простішим Навчання учнів простішим геометричним побудовам. Використання задач на розпізнавання фігур, поділ фігур на частини і складання фігур із заданих частин при вивченні геометричного матеріалу.

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Модуль 1. Завдання методики викладання природничої освітньої галузі

Предмет і завдання курсу «Методика навчання природничої освітньої галузі». Методологічні основи методики навчання природничої освітньої галузі, її зв'язок з іншими науками. Методи дослідження в галузі методики навчання природничої освітньої галузі.

Становлення і розвиток природознавства. Розвиток природознавства та методики навчання природничої освітньої галузі. Світові надбання у методиці навчання природничої освітньої галузі.

Модуль 2. Планування та структурування змісту природничої освітньої галузі

Планування та структурування змісту природничої освітньої галузі. Особливості змістовного забезпечення галузі. Принципи відбору змісту і побудови шкільного курсу природознавства.

Модуль 3. Методи та прийоми навчання природничої освітньої галузі

Методи та прийоми навчання. Класифікація методів та прийомів навчання природничої освітньої галузі. Характеристика основних методів та прийомів навчання.

Розповідь. Загальні вимоги до розповіді. Види розповіді за рівнем пізнавальної самостійності, їх суть і структура, критерії вибору, дидактичні цілі використання.

Бесіда на уроках природознавства. Види бесід. Вимоги до постановки запитань при проведенні бесіди. Особливості методики проведення бесід з учнями молодшого шкільного віку.

Дослід як метод пізнання природи. Місце дослідів у навчальному процесі. Демонстраційні та лабораторні досліді. Методичні вимоги до проведення дослідів та практичних робіт.

Спостереження - провідний метод вивчення природи в початкових класах. Організація спостережень за неживою та живою природою. Вибір оптимальних методів навчання. Дидактична гра.

Елементи народознавства в змісті природознавства початкової школи.

Модуль 4. Формування і розвиток природничих уявлень і понять

Формування та розвиток природничих понять в процесі навчання. Характеристика природознавчих понять. Методика формування і розвитку понять.

Модуль 5. Форми організації навчального процесу з природознавства

Основні організаційні форми навчального процесу з природознавства: урок, позаурочна та позакласна навчальна робота.

Урок природознавства. Загальні вимоги до уроку природознавства. Його структура. Основні типи уроків з природознавства.

Комбінований урок. Предметний урок. Урок-екскурсія. Узагальнюючий урок. Повторення та перевірка знань. Форми та методи контролю знань. Види перевірки. Оцінювання навчальних досягнень молодших школярів. Критерії та норми оцінок.

Модуль 6. Засоби наочності і навчальні посібники з природознавства

Поняття про засоби навчання природознавству, їх види. Дидактичні вимоги до засобів навчання. Класифікація засобів наочності з природознавства для початкової школи. Натуральні засоби наочності. Особливості їх використання їх на уроках.

Образотворчі засоби наочності Методика роботи з ними. Аудіовізуальні засоби наочності. Значення та методика використання аудіовізуальних засобів наочності. Наочні посібники. Дидактичні вимоги до них.

Модуль 7. Матеріальна база курсу природничої освітньої галузі в початкових класах

Кабінет природознавства в початковій школі. Його структура, обладнання. Використання кабінету в процесі навчання природознавства. Краєзнавчий куточок. Дидактичні вимоги до його змісту й оформлення.

Куточок живої природи та використання його об'єктів у навчальному процесі.

Географічний майданчик. Обладнання майданчика для початкових класів.

Модуль 8. Особливості викладання природничої освітньої галузі в малокомплектній школі

Структура і побудова уроків природознавства у малокомплектній школі. Реалізація індивідуального та диференційованого підходу до вивчення природознавства у малокомплектній школі.

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Модуль 1. Теоретико-дидактичні засади організації вивчення громадянської та історичної освітньої галузі

Тема 1. Предмет і завдання курсу «Методика навчання громадянської та історичної освітньої галузі».

Методологічні основи методики навчання громадянської та історичної природничої освітньої галузі, її зв'язок з іншими

науками. Методи дослідження в галузі методики навчання громадянської та історичної освітньої галузі.

Тема 2. Планування та структурування змісту уроків громадянської та історичної освітньої галузі

Планування та структурування змісту навчання громадянської та історичної освітньої галузі. Особливості змістовного забезпечення галузі. Принципи відбору змісту і побудови шкільного курсу «Я досліджую світ».

Тема 3. Методи та прийоми навчання

Методи та прийоми навчання. Класифікація методів та прийомів навчання громадянської та історичної освітньої галузі. Характеристика основних методів та прийомів навчання.

Розповідь. Загальні вимоги до розповіді. Види розповіді за рівнем пізнавальної самостійності, їх суть і структура, критерії вибору, дидактичні цілі використання.

Бесіда на уроках «Я досліджую світ». Види бесід. Вимоги до постановки запитань при проведенні бесіди. Особливості методики проведення бесід з учнями молодшого шкільного віку.

Інтерактивні методи навчання. Дидактична гра.

Тема 4. Формування і розвиток громадянських та історичних уявлень і понять

Характеристика громадянознавчих та історичних понять. Методика формування і розвитку понять.

Тема 5. Форми організації навчального процесу

Основні організаційні форми навчального процесу: урок, позаурочна та позакласна навчальна робота.

Урок «Я досліджую світ». Загальні вимоги до уроку. Його структура. Основні типи уроків.

Повторення та перевірка знань. Форми та методи контролю знань. Види перевірки. Оцінювання навчальних досягнень молодших школярів. Критерії та норми оцінок.

Тема 6. Засоби наочності і навчальні посібники

Поняття про засоби навчання громадянської та історичної освітньої галузі. Дидактичні вимоги до засобів навчання.

Класифікація засобів наочності для початкової школи. Особливості їх використання їх на уроках.

Образотворчі засоби наочності. Методика роботи з ними. Аудіовізуальні засоби наочності. Значення та методика використання аудіовізуальних засобів наочності. Наочні посібники. Дидактичні вимоги до них.

Модуль 2. Основні методологічні засади формування громадянської та історичної освітньої галузі

Тема 1. Методологія формування громадянської та історичної компетентності учнів початкових класів у процесі вивчення змістової лінії «Я – людина».

Тема 2. Методологія формування громадянської та історичної компетентності учнів початкових класів у процесі вивчення змістової лінії «Я серед людей».

Тема 3. Методологія формування громадянської та історичної компетентності учнів початкових класів у процесі вивчення змістової лінії «Моя культурна спадщина».

Тема 4. Методологія формування громадянської та історичної компетентності учнів початкових класів у процесі вивчення змістової лінії «Моя шкільна і місцева громада».

Тема 5. Методологія формування громадянської та історичної компетентності учнів початкових класів у процесі вивчення змістової лінії «Ми – громадяни України. Ми - європейці».

МЕТОДИКА ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ З ПРАКТИКУМОМ

Модуль I. Загальні питання методики трудового навчання в початкових класах

1. Завдання трудового навчання і виховання у початковій школі

Предмет навчальної дисципліни "Методика трудового навчання" та її методологічні основи. Сучасні концепції трудового навчання молодших школярів. Вимоги до вчителя праці початкової школи.

2. Психолого-педагогічні основи трудового навчання молодших школярів

Трудове навчання як засіб формування творчо активної особистості дитини. Розвиток, виховання і навчання - єдиний педагогічний процес. Розвиваючий характер трудового навчання в початкових класах. Психолого-фізіологічні основи формування трудових дій, умінь і навичок.

3. Зміст трудового навчання в початкових класах

Аналіз програми трудового навчання в початкових класах. Принципи, що визначають зміст трудового навчання в початкових класах. Структура програми. Формування в учнів політехнічних знань про, технології одержання і обробки паперу, картону, волокнистих матеріалів, металів, пластмас тощо. Формування елементарних прийомів роботи з використанням інструментів і пристроїв для обробки різних матеріалів. Формування політехнічних умінь виконувати роботу за зразком, рисунком, ескізом, кресленням. Зміст програми «Художня праця» в початкових класах.

4. Обладнання трудового навчання в початкових класах

Мотиви створення робочої кімнати для уроків трудового навчання в початкових класах. Санаторно-гігієнічні вимоги до робочої кімнати: кольорове оформлення стін, підлоги, меблів; освітлення, провітрювання, температурний режим. Озеленення робочої кімнати.

Обладнання робочого місця вчителя. Обладнання робочого місця учня. Ергономічні вимоги до робочих місць учнів.

Організація робочих місць учнів при роботі з різними матеріалами, виконанні комплексних робіт, технічного моделювання.

Технічні засоби навчання та наочно-методичне забезпечення уроків трудового навчання в початкових класах.

5. Методи навчально-виховної роботи з трудового навчання учнів початкових класів.

Поняття про методи і прийоми навчання. Особливості методів трудового навчання з формування у молодших школярів політехнічних знань та умінь. Класифікація методів трудового навчання за джерелами інформації та видами діяльності учнів. Характеристика методів трудового навчання за джерелами інформації. Словесні методи навчання. Наочні методи навчання. Практичні методи навчання.

Характеристика методів трудового навчання за видами діяльності учнів: репродуктивні, частково-пошукові, проблемні, дослідницькі.

Інструктаж - як сукупність методів навчання. Види інструктажу: фронтальний, ланковий, індивідуальний; вступний, поточний, заключний; усний, письмовий, графічний. Специфіка методів роботи з шестилітками та в малокомплектній школі.

Основні види пошуку ідей для вирішення проблемних ситуацій, які використовуються в художньому конструюванні.

6. Урок трудового навчання

Урок як основна форма організації навчально-виховної роботи з трудового навчання. Специфіка уроків трудового навчання в початкових класах. Вимоги до уроку трудового навчання. Типи уроків.

Дотримання на уроках праці основних принципів навчання. Політехнічний принцип навчання.

Структура уроку трудового навчання. Планування уроків трудового навчання на навчальний рік, півріччя, тиждень. Попередня (перспективна) підготовка вчителя до уроку. Складання календарно-тематичного плану.

Безпосередня підготовка до уроку: формування теми, визначення-навчальної, виховної і розвиваючої мети, розробка зразка виробу і його графічного зображення, визначення об'єму

політехнічних знань та умінь, визначення оптимальних методів і прийомів навчання при конструюванні учнями виробів і реалізації задумів, визначення методів обліку і оцінки роботи.

Форми навчальної роботи на уроках паці. Організація фронтальної групової та індивідуальної роботи.

Культура праці на уроці. Дотримання санітарно-гігієнічних вимог і правил безпечної праці.

Варіанти уроків трудового навчання в малокомплектній школі.

7. Екскурсії

Екскурсії і їх значення для ознайомлення дітей з виробництвом і працею дорослих. Екскурсії передбачені програмою трудового навчання в початкових класах. Організація учнів на екскурсію, керівництво їх пізнавальною діяльністю. Підведення підсумків екскурсії. Використання матеріалів екскурсії на уроці.

8. Позаурочна робота

Основні завдання позаурочної роботи: поглиблення і розширення політехнічних та художньо-прикладних знань та умінь одержаних на уроках; задоволення запитів та технічних інтересів учнів, подальший розвиток творчої ініціативи, розвиток смаку до технічної та художньо-конструкторської творчості.

Зміст і організація позаурочної роботи з трудового навчання і виховання.

Модуль II. Методична розробка уроків трудового навчання і позакласних занять з праці

Вивчення і науково-методичний аналіз програми трудового навчання учнів 1-4 класів. Складання календарно-тематичного плану.

Розробка плану-конспекту уроків за складеним календарно-тематичним планом. Розробка технологічних та інструкційних карток, наочних посібників для уроків трудового навчання. Огляд методичної літератури до уроку.

Уроки з праці та позаурочних занять. Основні види праці в 1-4 класах, прийоми роботи, використання різних методів навчання на уроці, колективні та ланкові форми роботи, конструювання та виготовлення виробів.

МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО З МЕТОДИКОЮ НАВЧАННЯ

Модуль I. Основні питання методики навчання музичного мистецтва у початкових класах

1. Музичне мистецтво як засіб гармонійного розвитку особистості

Музично-естетичне виховання - як одна із сторін виховання школярів.

Мета і завдання музичного виховання. Принципи методики навчання музичного мистецтва. Методи навчання музичного мистецтва.

2 Урок музики в загальноосвітній школі та його специфічні ознаки.

Особливості уроків музики. Види музичної діяльності на уроці музики. Комплексний підхід до уроку музики.

Структура уроку музики та його цілісність. Використання різних форм роботи на уроці. Типи та види уроків музики. Зв'язок уроку музики з іншими предметами. Особливості організації уроку музики. Прийоми педагогічного контролю на уроці музики. Оцінювання знань, умінь і навичок учнів. Сучасні програми з музики та їх зміст.

3. Професійні вимоги до вчителя музики в загальноосвітній школі

Роль вчителя музичного мистецтва та вимоги до нього. Напрями роботи вчителя музичного мистецтва.

Модуль II. Види музичної діяльності школярів на уроках музики

1. Хоровий спів в загальноосвітній школі

Хоровий спів як вид діяльності на уроці музики. Співочі можливості школярів та методи роботи з ними в різні вікові періоди. Система формування вокально-хорових навичок. Вокальні вправи. Вимоги до пісенного репертуару. Прийоми і методи розучування пісень, підготовка вчителя до розучування пісні з класом. Етапи розучування пісні. Складання фрагменту уроку «Розучування пісні».

2. Слухання музики

Музичне сприймання як основа музичної культури школярів. Виховні та освітні завдання слухання музики. Основні етапи і методи формування музичного сприйняття твору. Етапи слухання музики. Складання фрагменту уроку «Слухання музики».

3. Музична грамота

Музична грамота та її зв'язок з іншими видами музичної діяльності на уроках музики. Характеристика систем музичного виховання. Значення музичної грамоти для розвитку музичної грамотності школярів. Форми і методи навчання музичної грамотності.

4. Музично-ритмічні рухи

Значення та завдання музично-ритмічних рухів. Основні види музично-ритмічних рухів. Методика навчання музично-ритмічних рухів. Складання плану фрагменту уроку «Музично-ритмічні рухи». Розробка фрагменту уроку музики.

5. Гра на дитячих музичних інструментах

Класифікація дитячих музичних інструментів. Прийоми навчання гри на дитячих музичних інструментах. Складання партитури гри на дитячих музичних інструментах.

6. Творча діяльність учнів на уроці музики

Завдання і зміст творчих завдань на уроці музики. Імпровізація та творчість. Створення ритмічного акомпанементу до музичного твору.

7. Музично-дидактичні ігри

Музичні ігри як засіб розвитку музичних здібностей молодших школярів. Керівництво самостійною музичною діяльністю молодших школярів.

Модуль III. Форми організації музичного виховання школярів

1. Методика проведення уроку музики в першому класі

Психолого-педагогічна характеристика першокласників. Зміст та тематична побудова програми «Музика» в першому класі. Особливості роботи з першокласниками. Основні завдання щодо організації сприймання музики, хорового співу, музичної грамоти.

2. Методика проведення уроку музики в другому класі

Загальна психолого-педагогічна характеристика другокласників. Завдання, зміст та тематична побудова програми «Музика» в другому класі. Вимоги до учнів другого класу. .

3. Методика проведення уроку музики в третьому класі

Характеристика психологічних особливостей третьокласників. Завдання

музичного виховання в 3-му класі. Зміст програми «Музика», її тематична побудова. Вимоги до учнів 3-ого класу. Складання плану-конспекту уроку.

4. Методика проведення уроку музики в четвертому класі

Загальна характеристика учнів 4-ого класу. Завдання, зміст та тематична побудова програми «Музика» в 4-ому класі. Вимоги до учнів четвертого класу. Складання плану-конспекту уроку музики в четвертому класі.

Модуль IV. Позакласна музична робота в школі

1. Музичне виховання в позакласний час

Значення позаурочної та позашкільної музичної роботи в школі. Масові, групові та індивідуальні форми позакласної музичної роботи. Коротка характеристика програми з позакласної музичної роботи з школярами. Складання плану позакласного музичного заняття.

2. Планування музичних занять і облік результатів музичного виховання

Значення планування музичної роботи в школі. Види планування. Планування уроків музики у ЗОШ.

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО З МЕТОДИКОЮ НАВЧАННЯ

1. Особливості підготовки, організації та навчання учнів образотворчому мистецтву

Попередня підготовка вчителя до занять з образотворчого мистецтва. Безпосередня підготовка вчителя до уроку. Особливості обладнання кабінету та уроків образотворчого мистецтва. Організація робочого місця учня.

Планування навчально-виховного процесу з образотворчого мистецтва у початковій школі. План-конспект уроку образотворчого мистецтва. Види наочних посібників. Особливості їх використання. Педагогічний малюнок та його види. Міжпредметні зв'язки на уроках образотворчого мистецтва.

Вимоги до уроку образотворчого мистецтва. Організаційні форми навчання. Контроль та оцінювання досягнень учнів.

2. Форми і методи роботи вчителя на заняттях з образотворчого мистецтва

Урок образотворчого мистецтва в початковій школі, його структурні компоненти. Типи уроків образотворчого мистецтва залежно від мети та дидактичних завдань. Структура уроку образотворчого мистецтва. Вимоги до уроку образотворчого мистецтва.

Екскурсія як форма організації навчання образотворчому мистецтву. Види екскурсій, специфіка їх підготовки та проведення.

Позаурочна робота з образотворчого мистецтва у початковій школі. Методи навчання образотворчого мистецтва, їх класифікація. Характеристика методів навчання за джерелом інформації. Характеристика методів навчання за характером навчально-пізнавальної діяльності учнів.

3. Навчально-методичне забезпечення занять з образотворчого мистецтва

Навчальна програма, робоча навчальна програма. Плани-конспекти уроків. Науково-методична література. Наочні посібники, схеми, таблиці.

Поопераційні малюнки окремих предметів, натюрморту, форм рослинного світу, форм тваринного світу, фігури людини,

сюжетної композиції, декоративного орнаменту. Роздатковий матеріал до навчальних тем. Технічні засоби навчання. Обладнання та матеріали до проведення занять з образотворчого мистецтва.

4. Ознайомлення дітей з творами образотворчого мистецтва, організація їх сприймання та оцінювання

Мета та завдання занять з ознайомлення молодших школярів з творами образотворчого мистецтва. Особливості сприймання творів мистецтва молодшими школярами. Організація процесу сприймання та естетичної оцінки творів мистецтва молодшими школярами, роль комплексу мистецтв у цьому процесі.

Специфіка художнього образу в образотворчому мистецтві. Жанрово-видова класифікація творів образотворчого мистецтва. Засоби художньої виразності в різних видах образотворчого мистецтва. Методика ознайомлення молодших школярів з видами та жанрами образотворчого мистецтва.

5. Психологічні особливості сприймання і оцінювання дійсності та творів мистецтва молодшими школярами

Педагогічні умови організації сприймання художнього твору молодшими школярами. Етапи сприймання молодшими школярами художнього твору: розвиток самостійного мислення учнів, емоційного сприймання, художнього мислення, логічного мислення. Розвиток пізнавальної активності учнів. Підведення підсумків сприймання твору. Зразки аналізу творів образотворчого мистецтва різних жанрів

6. Форми і методи організації сприймання та оцінювання навколишнього і мистецтва

Метод творчого діалогу. Метод стимулювання і збагачення сприймання та інтерпритації творів мистецтва. Реалізація ігрових прийомів у виховному процесі. Методи сприяння творчості в художньо-практичній діяльності учнів. Створення атмосфери творчого пошуку, емоційної активності і захопленості.

7. Розвиток емоційно-естетичного сприймання та аналізу форми учнями

Форма - зовнішній вигляд, обрис предмета. Уявлення про форму в ранньому віці. Форма плоских предметів і фігур (коло, трикутник). Форма об'ємних предметів (куля, конус). Розрізнення

площини й об'єму, кулі і кола, конуса і трикутника. Умовно-плоскі предмети.

Форма об'ємних предметів. Квітка як неперевершений зразок краси. Зображення квітів у нескладних ракурсах, які мають форму дзвіночка (конуса). Особливості відображення об'єму за допомогою тону (світлотіньові малюнки; лінійні малюнки). Особливості відображення об'єму за допомогою ліній різної товщини, характеру ліній за допомогою тону, кольору, фактури, текстури, пластики.

8. Формування навичок передачі реальної форми предметів в об'ємі на площині

Навчання малюванню з природи: спостереження - вивчення природи в порівнянні; зображення природи. Поняття про форму, пропорції, будову (конструкцію), об'єм, просторові відношення предметів. Композиційне розміщення малюнка та послідовність його виконання (схематизація, типізація, індивідуалізація, узагальнення).

9. Формування навичок образотворення, конструкторських умінь

Технічна естетика. Елементи художнього конструювання і оформлення виробів. Спостереження, аналіз форми, пропорції. Єдність форми і змісту. Гармонія форми і поняття композиції. Ритм - основа в композиційних побудові. Рівновага. Динаміка і статика форми. Симетрія і асиметрія. Пропорції. Масштаб і масштабність контраст. Ньюанс. Декоративне перетворення площини в об'ємну форму.

10. Вікові особливості сприймання та зображення простору учнями початкових класів

Пейзажний жанр в техніці графіки. Спостережувальна перспектива. Уявне зменшення розмірів предметів, які віддаляються від глядача. Плановість в пейзажі (далекий, середній, близький). Вікові особливості бачення, розуміння і посилюючого зображення пейзажу. Малювання елементів пейзажу.

11. Навчання перспективним методам побудови простору

Пейзаж в образотворчому мистецтві. Колір в пейзажі. Передача простору в кольорі.

Закони лінійної та повітряної перспективи в пейзажі. Колірний нюанс та контраст в пейзажі.

12. Навчання відтворенню об'єму предметів на площині

Ліплення як вид зображувальної діяльності. Інструменти та приладдя для ліплення. Способи та прийоми ліплення. Правила гігієни та техніка безпеки при роботі з пластичними матеріалами. Методика проведення занять з ліплення в школі. Підготовка вчителя до занять з ліплення в школі.

13. Навчання дітей основам кольорознавства, формування умінь та технічних навичок роботи з кольором

Основні кольори спектра. Хроматичні та ахроматичні кольори. Колірний тон, насиченість кольору. Теплі та холодні кольори, їх відтінки. Правила користування фарбами, пензлик, палітрою, пробним листочком, мольбертом або планшетом. Прийоми роботи акварельними фарбами: робота «по-сухому», «по-мокрому». Змішування фарб для отримання нових кольорів та відтінків.

14. Розвиток умінь сприймати та використовувати виразальні та образно-естетичні можливості кольору

Затемнення кольору, висвітлення кольору. Взаємний вплив кольорів. Приклад простих емоційних реакцій на різні кольори. Створення настрою кольором. Пуактилізм. Оптичне змішування кольорів. Контраст і нюанс в кольорі. Образотворчі і виразальні можливості тонального контрасту, контрасту світлих і темних кольорів. Створення образу святкового сонячного світу.

15. Формування навичок використання декоративної виразності кольору при роботі на площині та в об'ємі

Декоративно-прикладне мистецтво України. Петриківський розпис, опішнянська і косовська кераміки. Мальовки петриківських майстрів. Ознайомлення школярів з народним декоративно-прикладним мистецтвом.

16. Навчання дітей основам структурно-логічної побудови композицій

Витинанка як вид декоративно-прикладного мистецтва. Види витинанок. Мотиви витинанок. Способи витинання. Інструменти та матеріали для виконання витинанок. Послідовність виконання симетричної витинанки.

17. Формування в умінь свідомо використовувати засоби виразності для вираження емоційно-сміслового задуму композиції

Декоративна трансформація природних форм за допомогою паперопластики. Елементарні принципи конструювання з паперу. Використання властивостей паперу. Використання шаблонів у створенні композицій з паперу.

18. Художній образ як основа композиційної діяльності молодших школярів

Ознайомлення з технікою колажу; навчання оздоблювати та оформляти роботи за допомогою природних матеріалів.

19. Загально-педагогічні вимоги до аналізу та оцінки результатів діяльності учнів

Види оцінювання та процедура перевірки знань та вмінь. Основні види оцінювання: тематичне, підсумкове, поточне. Форми тематичної перевірки: фронтальне усне опитування, тематичні виставки учнівських робіт. Форми поточної перевірки: колективні, групові, парні, індивідуальні, ігрові методи і прийоми (ігри-вправи, ігри-кросворди, ребуси, практичні завдання пошукового характеру). Підсумкова перевірка. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи.

20. Розробка навчальної теми, виготовлення наочності

Навчальний план, навчальна програма. Планування навчально-виховного процесу з образотворчого мистецтва в початковій школі. План-конспект уроку образотворчого мистецтва. Виготовлення наочності до уроку.

Педагогічний малюнок як один із наочних методів навчання образотворчого мистецтва молодших школярів. Роль педагогічного малюнка на етапі пояснення навчального завдання.

Поетапні малюнки до теми уроку. Підбір ілюстративного матеріалу до вступної бесіди з теми уроку.

Рекомендована література:

1. Державний стандарт початкової освіти : Постанова Кабінету Міністрів від 21 лютого 2018 р. № 87.
2. Закон України «Про освіту» (5 вересня 2017 р.)
3. Закон України «Про молодіжні і дитячі громадські організації».- К.-2002. – 8 с.
4. Закон України «Про позашкільну освіту» // Робоча книга

- вихователя. Випуск 1. / Уклад. О. І. Тимчишин, В. І. Урусський. - Тернопіль: ТОІППО. - 2000. -300 с. - С. 24-40.
5. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». - К. - 2000. - 32 с.
 6. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді /Інформаційний збірник та коментарі МОН України.- 2015.- № 8.- С. 87-95.
 7. Концепція «Нова українська школа» (2016 р.)
 8. Концепція екологічної освіти України // Інформаційний збірник МОН України. - 2002. - № 7/4. - С. 3-21.
 9. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти. 1-2 класи (2019 р.).
 10. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти. 3-4 класи (2019 р.).

Педагогіка

1. Бондар В. Дидактика: Підручник. / В. І. Бондар. - К.:«Либідь». - 2005. - 264 с.
2. Волкова Н. П. Педагогіка: Навчальний посібник / Н. П. Волкова. - К. : «Академвидав». - 2007. -616 с.
3. Зайченко І. В. Педагогіка. Навчальний посібник / І. В. Зайченко. - К. : «Освіта України», «КНТ». - 2008. - 528 с.
4. Галузяк В.М., Сметанський М.І., Шахов В.І. Педагогіка:Навчальний посібник /В.М. Галузяк, М.І. Сметанський, В.І. Шахов. – Вінниця, «Планер». - 2012. -400 с.
5. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред.. Бібік Н.М. - К.: ТОВ « Видавничий дім «Плеяди», 2017.- 206 с.
6. Педагогіка. Навчальний посібник / За ред. М. М. Фіцули. - К.: Академвидав.-2008.-560 с.
7. Педагогіка: Хрестоматія / Уклад.: А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. - К.: Знання-Прес. - 2006. - 700 с.
8. Педагогічна майстерність: Підручн./ За ред. І. А. Зязюна. - 4 те вид., доповн., перероб. - К: Вища школа. - 2008. - 376 с.
9. Савченко О. Я. Дидактика початкової школи / О. Я. Савченко. - К. - 2001. - 304 с. 18.

Психологія

1. Варій М.Й. Загальна психологія. Навч. пос./ М.Й. Варій.-К.,

2007.- 968 с.

2. Загальна психологія./За ред. С.Д. Максименко. - Вінниця: Нова Книга, 2004

3. Психологія /За ред. Ю.Л. Трофімова - К.: Либідь, 2000

4. Скрипченко О.В. та ін. Загальна психологія / О.В.Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огородійчук.- К.,2005.- 463 с.

Методика навчання мовно-літературної освітньої галузі

1. Каніщенко А. П. Дієслово. Розвиток навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів: [дидактичний матеріал, 1-4 класи] / А. П. Каніщенко, Н. О. Будна. - Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2010. - 120 с.

2. Каніщенко А. П. Вивчення прислівника у початкових та середніх класах: [дидактичний матеріал] / А. П. Каніщенко, Н. О. Будна. - Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2010. - 96 с.

3. Каніщенко А. П. Прикметник. Збагачення активного словника молодших школярів: [дидактичний матеріал, 1-4 класи] / А. П. Каніщенко, Н. О. Будна. -Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2010.- 112 с.

4. Коваль Г.П. Методика викладання української мови: [навчальний посібник для студентів педінститутів, гуманітарних університетів, педагогічних коледжів] / Коваль Г.П., Деркач Н.І., Наумчук М.М. - Тернопіль: Астов.- 2008.-287 с.

5. Методика навчання української мови в початковій школі: [навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / За наук, ред. М. С. Вашуленка. - К.: Літера ЛТД, 2010. - 364 с.

Методика навчання природничої, громадянської та історичної освітніх галузей

Крамаренко А. Методика навчання природничої, громадянської та історичної освітніх галузей у початковій школі: навчальний посібник. Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2020.

Большакова І.О., Пристінська М.С. Я досліджую світ: підр. інтегров. курсу для 1 кл. закл. заг. серед. Освіти (у 2-х ч.). Харків: Видавництво « Ранок», 2018.

Вашуленко М.С., Бевз В.Г., Єресько Т.П., Трофімова О.Г. Я досліджую світ: підр. інтегров. курсу для 1 класу (у 2-х ч.). Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2018.

Методика трудового навчання з практикумом

1. Веремійчик І.М. Методика трудового навчання в початковій школі. – Навч. посіб. – Тернопіль: Мальва, 2004. – 276 с.
2. Дубинський І.В., Котелянець Н.В. Трудове навчання в початкових класах / І.В. Дубинський, Н.В. Котелянець. - Кіровоград: РВЦ КДПУ, 1999. - 287 с.

Методика навчання музичного мистецтва

1. Грицюк Н., Зінкевич О., Майбурова К., Щурина Н. Слухання музики в 1-3-х класах: Методичний посібник / Н. Грицюк, Зінкевич, О. К.Майбурова, Н. Щурина - К., 1980.
2. Олексюк О.М. Музична педагогіка: навч. посібник. Київ, університет ім. Б. Грінченка. 2013.
3. Печерська Е.П. Уроки музики в початкових класах: Навч. посіб. / Е.П. Печерська. - К, 2001
4. Ростовський О.Я. Методика викладання музики в початковій школі: Навч.-метод. Посібник / О.Я. Ростовський. - Тернопіль, 2000.

Методика навчання образотворчого мистецтва

1. Вчимося малювати. Підручник / За ред. Мостового А.І.- Харків, 2000.
2. Кардашов В.М. Теорія і методика викладання образотворчого мистецтва: навчальний пос.. Київ: Видавничий дім «Слово». 2007.
3. Масол Л.М. Методика навчання мистецтва у початковій школі: Посібник для вчителів. Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2006.
4. Яременко В.І. Методика викладання образотворчого мистецтва / В.І. Яременко.- Тернопіль, 2005

ДОДАТКИ

Додаток А

**Компетентності, які враховуються при оцінюванні
Педагогіка**

Абітурієнт повинен знати:

- > основні категорії педагогіки;
- > методи науково-педагогічних досліджень;
- > принципи організації системи народної освіти в Україні;
- > предмет та об'єкт педагогіки, дидактики; теорії виховання;
- > закономірності та принципи навчання у середній школі;
- > конкретні методики організації навчально-виховного процесу в школі;
- > перспективи розвитку змісту освіти та вимоги до нього;
- > компоненти навчального процесу; цілі та завдання навчання;
- > програму та навчальний план конкретної навчальної дисципліни;
- > методи навчання, їх класифікації, характеристики, критерії вибору;
- > основні форми організації навчального процесу у середній школі;
- > значення, функції, види та методи контролю знань учнів;
- > критерії та норми оцінки знань учнів;
- > принципи виховання;
- > методи виховання та самовиховання особистості;
- > основні напрямки вихованої роботи в школі;
- > критерії вихованості учня.

Вміти:

- > застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних завдань;
- > формулювати мету і завдання уроків та виховних заходів, намічати шляхи їх реалізації;
- > визначати завдання формування особистості відповідно до особливостей її розвитку та віку;
- > визначати методи, засоби, форми педагогічної діяльності для розв'язання навчальних та виховних завдань в початковій школі;
- > орієнтуватись в сучасних тенденціях розвитку освіти, педагогічних технологіях;
- > проводити педагогічну діагностику;
- > реалізувати внутріпредметні та міжпредметні зв'язки у навчальному процесі;

- > використовувати педагогічний досвід інших вчителів;
- > знати як влаштована система освіти в Україні;

Психологія

Абітурієнт повинен знати:

- > що таке психіка, психологія, значення психологічної підготовки спеціалістів;
- > показники свідомих дій;
- > структуру особистості, показники рівня її розвитку;
- > фактори, під впливом яких проходить формування особистості;
- > суть діяльності, її і види, структурні компоненти, етапи та умови формування навичок;
- > поняття про увагу, її прояви, види, властивості;
- > поняття про пізнавальні психічні процеси, їх види, властивості;
- > поняття про волю, вольові якості особистості;
- > поняття про емоції та почуття, їх види, форми прояву;
- > поняття про характер, закономірності формування рис характеру;
- > поняття про здібності, їх види, передумови та умови розвитку;
- > поняття про темперамент, його види, показники визначення, їх врахування у навчально-виховній роботі;
- > закони, закономірності, особливості психічного розвитку;
- > вікові особливості дітей у різні періоди їх розвитку, зміни у нервовій системі, соціальній позиції, психічних процесах, увазі;
- > як навчити дітей вчитися, мотиви учіння, їх динаміку і формування;
- > причини прояву негативних форм поведінки та можливості їх попередження;
- > структуру педагогічних здібностей та умови їх розвитку.
- > використовувати методи психологічних досліджень для виявлення рівня розвитку психіки учнів.
- > ***Вміти:***
- > підбирати прийоми для привертання та утримання довільної уваги дітей;
- > використовувати знання про особливості психічних явищ на уроках у початковій школі;
- > виявляти задатки вихованців для забезпечення максимального

рівня розвитку їх здібностей.

Методика навчання української мови

Абітурієнт повинен знати:

- > наукові основи та методологічні основи курсу методики навчання української мови у початкових класах;
- > методи та прийоми навчання мови; технологію та структуру уроків мови, читання, розвитку зв'язного мовлення, навчання грамоти, письма; вимоги шкільної програми з української мови, читання та розвиток зв'язного мовлення, структуру шкільних підручників;
- > послідовність формування граматичного поняття, обсяг роботи з усіх розділів програми, що вивчаються у початкових класах;
- > вимоги до сучасних уроків мови, читання, розвитку зв'язного мовлення, умови формування орфографічної грамотності школярів;
- > особливості вивчення творів різних жанрів, форми керівництва позакласним читанням.

Вміти:

- > аналізувати підручники для навчальних класів;
- > будувати уроки відповідно до їх структури, застосовувати найефективніші прийоми та методи навчання молодших школярів мови;
- > добирати різні види вправ з усіх розділів мови;
- > складати конспекти уроків різного типу і проводити їх, добирати дидактичний матеріал, робити усі види мовних розборів;
- > перевіряти зошити та проводити роботу над помилками.

Методика навчання природознавства

Абітурієнт повинен знати:

- > об'єкт, предмет методики викладання природознавства; загальну суть власне педагогічних цілей викладання природознавства в початкових класах;
- > функції, структуру, провідний компонент змісту навчального предмета - природознавства в початкових класах;
- > види знань з природознавства і форми оволодіння ними молодшими школярами: уявлення, поняття, способи структурування певного обсягу;
- > класифікацію засобів наочності, дидактичні цілі та вимоги до методики їх використання в процесі навчання природознавства;

- > зміст підручників і навчальних посібників з природознавства їх структуру, принципи добору змісту, вимоги до методики використання з різними дидактичними цілями;
- > класифікацію методів для організації процесу навчання природознавства в початкових класах: суть методів навчання природознавства, критерії вибору кожного з них;
- > типи уроків з природознавства, їх макроструктуру; особливості методики організації проведення;
- > зміст позаурочної і поза класної роботи з природознавства; їх види, вимоги до методики організації і проведення.

Вміти:

- > визначати конкретні педагогічні цілі в реальних педагогічних ситуаціях, визначати функції, структуру, провідний компонент змісту природознавства в початкових класах;
- > складати структурно-логічні схеми певного обсягу, розрізняти засоби наочності, які використовуються в процесі навчання природознавства;
- > аналізувати зміст підручників і навчальних посібників; ефективно використовувати з різними дидактичними цілями;
- > обґрунтувати класифікацію методів навчання природознавства; вибрати оптимальні методи навчання з метою ефективного досягнення дидактичних цілей у конкретних педагогічних ситуаціях;
- > визначати макроструктуру уроку в конкретних педагогічних ситуаціях, його тип, розробляти методику організації і проведення уроків природознавства всіх типів;
- > визначати тему, цілі, зміст і структуру різних видів позаурочної і позакласної роботи з природознавства та розробляти ефективну методику їх організації і проведення;
- > оцінити навчальні досягнення молодших школярів з природознавства;
- > організувати індивідуальну, групову і фронтальну діяльність молодших у процесі навчання природознавства;

Методика навчання математики

Абітурієнт повинен знати:

- > цілі і завдання початкового курсу математики;
- > зміст і особливості побудови початкового курсу математики;

- > основні вимоги до математичної підготовки учнів по роках навчання (1-2-3-4 класи);
 - > основні засоби навчання математики: підручники, навчальні посібники і ін.;
- методи навчання математики, основні форми організації навчального процесу.

Вміти:

- > володіти методикою навчання математики;
- > планувати процес навчання (відбір змісту, відповідних методів, засобів і форм навчання і ін.);
- > свідомо викладати питання, пов'язані з введенням натуральних чисел і нуля, арифметичних дій і їх властивостей і вивченням величин;
- > безпомилково обчислювати значення виразів і володіти методикою навчання цим питанням;
- > користуватися креслярськими (лінійка, циркуль, кутник) і вимірювальними (масштабна лінійка, ваги, годинник, секундомір) інструментами і володіти методикою формування графічних і вимірювальних навиків у молодших школярів;
- > навчати розв'язуванню простих і складених текстових задач;
- > правильно виконувати і розміщувати математичні записи при розв'язуванні задач і прикладів, зображати геометричні фігури;
- > організовувати і проводити позакласні заняття з математики.

Методика трудового навчання

Абітурієнт повинен знати:

- > теоретичні основи методики трудового навчання;
- > завдання трудового навчання і виховання;
- > зміст трудового навчання, методику проведення уроків і позакласних занять з трудового навчання;
- > мати уявлення про характер праці робітників; майстрів народних промислів, зайятих обробкою різних матеріалів, виконуючих різні технологічні операції;
- > види різних матеріалів, їх властивості, технологією виготовлення і обробки, застосування;
- > назви інструментів, що використовуються при обробці матеріалів, їх будову, призначення, прийоми користування;
- > правила безпечної праці при обробці різних матеріалів вимоги

гігієни праці;

> основи художнього конструювання виробів;

> форми деталей, розгортки, викрійки, креслень виробів об'ємних діючих моделей;

> основи початкового електромоделювання, основи художнього конструювання архітектурних споруд, види декоративно-ужиткового мистецтва та народних промислів, підприємства художніх промислів України.

Вміти:

> володіти методикою трудового навчання і проводити заняття з трудового навчання;

> організувати трудове навчання учнів молодших класів на уроках праці та позакласних заняттях;

> організовувати і проводити роботу з декоративно-ужиткового мистецтва;

> користуючись інструментами для обробки матеріалів, виконувати технологічні операції та прийоми;

> дотримуватись правил безпечної праці і вимог гігієни праці: читати схеми, креслення виробів, складати схеми, розгортки, виготовляти креслення, ескізи, технічні рисунки та технологічні картки; викопувати макетування архітектурних споруд.

Музичне мистецтво з методикою навчання

Абітурієнт повинен знати:

> теоретичні, концептуальні та методичні положення курсу;

> вимоги до сучасного уроку музики;

> нові підходи до інтерпретації актуальних проблем музичної освіти і виховання дітей з урахуванням загально-дидактичних принципів методики музичного виховання;

> традиційні та інноваційні методи з актуальних проблем музичного виховання, загально-дидактичні та вузько-специфічні методи активізації творчої діяльності молодших школярів на уроках музики;

- > особливості програм з музики для початкових класів, принципові підходи до засвоєння музичного матеріалу;
 - > вміти організувати роботу дитячих художніх колективів (вокал, ансамбль, ансамбль дитячих музичних інструментів та ін.).
- загальні основи сучасного виробництва, художньої промисловості України.

Вміти:

- > ефективно використовувати у практичній роботі досвід вчителів-новаторів
- > володіти вокально-хоровим та інструментальним репертуаром, який рекомендований для роботи з молодшими школярами в класі та в позаурочний час;
- > практично реалізовувати концептуальні методичні положення курсу у практиці сучасної початкової школи;
- > організувати позакласну музично-виховну роботу в загальноосвітній школі та проводити музичний виховний захід;
- > скласти розгорнутий план-конспект уроку музики; застосувати на практиці теоретичні знання з предмету, аналізувати результати власної діяльності;
- > відбирати методи, прийоми, засоби відповідно до поставлених завдань, умов та вміти їх вдало поєднувати.

Образотворче мистецтво з методикою навчання

Абітурієнт повинен знати:

- > закони про правила перспективного малювання,
 - > особливості графічної мови, види графічних технік,
 - > особливості та елементарні правила композицій дитячих малюнків,
 - > властивості кольору та правила змішування кольорів,
 - > особливості акварельного та гуашевого живопису,
 - > найпростіші прийоми малювання рослинного і тваринного світу,
 - > особливості зображення фігури людини учнями початкових класів.
- > методи викладання наукових і практичних основ образотворчої грамоти застосовувати відповідно до вимог сучасної школи;

- > організаційні форми навчання,
- > основні види образотворчої діяльності молодших школярів,
- > особливості сприймання творів мистецтва молодшими школярами,
- > особливості обладнання уроків образотворчого мистецтва.

Вміти:

- > володіти методикою навчання образотворчому - мистецтву молодших школярів з урахуванням вікових особливостей розвитку та практичного досвіду учнів 1-4 класів; збагачувати свій досвід новими технологіями та методиками, що з'являються в теорії та практиці навчання;
- > володіти технікою педагогічного малюнка;
- > методично вірно проводити бесіди з образотворчого мистецтва;
- > навчати молодших школярів розуміти мову художника;
- > виховувати в учнів емоційно-естетичне ставлення до творів мистецтва;
- > організувати здійснення навчального процесу, підібравши доцільні методи та форми навчання;

Додаток А

Критерії оцінювання знань

- **«180 – 200 » балів.** Правильне виконання усіх завдань, володіння науковою термінологією дисциплін, з яких проводиться випробування, уміння творчо застосовувати знання, уміння та навички на практиці, оцінювати, аналізувати та узагальнювати педагогічні явища, висловлювати власну думку та обґрунтовувати її, демонструвати обізнаність з фаховою літературою. **Іспит складено.**
- **«150 – 179 » балів.** Правильне виконання переважної більшості завдань. Володіння знаннями в обсязі програми з дисциплін, з яких проводиться тестування, науковою термінологією, знання фахової літератури, уміння використовувати знання на практиці, виконання практичних завдань з несуттєвими помилками. **Іспит складено**
- **«110 – 149 » балів.** Правильне виконання більше половини завдань. Володіння навчальним матеріалом переважно, на репродуктивному рівні. Недостатнє володіння науковою

термінологією. Виконання практичного завдання без його теоретичного обґрунтування. **Іспит складено.**

- **«0 – 109 » бали.** Не правильне виконання більшості завдань. Вступник не може обґрунтувати свої міркування, вирішити практичне і творче завдання або ситуацію. Невміння чітко і логічно обґрунтувати свої дії. Відсутня опора на теоретичні положення. **Іспит не складено.**

Додаток Б

ЗРАЗОК БІЛЕТА ТА ЕТАЛОН ПРАВИЛЬНОЇ ВІДПОВІДІ

ШИФР _____

_____ (штамп навчального закладу)

Спеціальність 013 «Початкова освіта»

Білет № 34

Завдання I рівня

Завдання першого рівня містить 4 закритих тести репродуктивно-реконструктивного характеру. Правильну відповідь позначте знаком «+». Кожне правильно виконане завдання - 10 балів.

Завдання 1 (10 балів)

У якому пункті дано правильне визначення поняття «сприймання»?

1. Відображення у мозку людини окремих властивостей, якостей предметів та явищ об'єктивної дійсності.

2. Це стійке емоційне ставлення людини до явищ дійсності, яке відображає значення цих явищ відповідно до її потреб і мотивів.

+ 3. Відображення у свідомості людини предметів і явищ у сукупності їхніх якостей та частин, що діють у певний момент на органи чуття.

Завдання 2 (10 балів)

У якому пункті правильно перелічені наочні методи навчання?

1. Вправи. Лабораторні і практичні роботи.
- + 2. Ілюстрування. Демонстрування.
3. Розповідь. Пояснення. Бесіда. Дискусія. Лекція.

ШИФР _____

(штамп навчального закладу)

Завдання 3 (10 балів)

У якому пункті зазначена сторона спілкування, головним завданням якої є передача інформації?

- + 1. Комунікативна.
2. Інтерактивна.
3. Перцептивна.

Завдання 4 (10 балів)

Учитель сам вирішує всі питання життєдіяльності класу, визначає кожну конкретну мету, виходячи лише з власних установок, суворо контролює виконання завдань і одноосібно оцінює досягнуті результати

Для якого стилю спілкування характерна така поведінка вчителя:

1. Ліберального
- + 2. Авторитарного
3. Демократичного

Завдання II рівня

Завдання другого рівня (5) потребує розгорнутої відповіді.
За правильно виконане завдання - 60 балів.

Завдання 5 (60 балів)

Принципи навчання

Відповідь.

Принципи навчання – загальні нормативні положення, якими слід керуватися для забезпечення його ефективності. Вони стосуються викладення різних навчальних дисципліні служать нормою для регулювання процесу навчання: відбору змісту, визначення обсягу і логіки викладання навчального матеріалу.

Спочатку принципи виводилися з практики навчання і являли собою інтуїтивно знайдені норми, дотримання яких забезпечувало результативність навчання. Ще у давні часи стало зрозуміло, що використання малюнків, схем, демонстрування предметів, явищ, реальних об'єктів сприяє швидкому і усвідомленому засвоєнню учнями навчального матеріалу, стимулює їхню пізнавальну діяльність.

Видатний педагог Я.А. Коменський обґрунтував принцип наочності навчання тим, що людина сприймає світ з допомогою органів чуттів, а тому при навчанні слід якомога краще спонукати органи чуття до сприймання навчального матеріалу. Пізніші досягнення психології у вивченні закономірностей пізнавального розвитку особистості науково пояснили емпірично встановлені принципи і дали можливість сформулювати ряд нових. Найчастіше використовують такі принципи навчання:

- *систематичності і послідовності навчання;*
- *наочності навчання;*
- *свідомості і активності учнів у навчанні;*
- *доступності навчання;*
- *забезпечення міцності результатів навчання;*
- *науковості навчання;*
- *зв'язку навчання з життям, теорії з практикою;*
- *врахування вікових та індивідуальних*

особливостей учнів.

Завдання III рівня

Завдання третього рівня (6) практичного і творчого характеру. Максимальна кількість балів – 100.

Завдання 6 (100 балів)

Розробити фрагмент уроку української мови (2 клас) на тему: «Спонукальні речення»

ШИФР _____

(штамп навчального закладу)

Відповідь. Фрагмент уроку на тему «Спонукальні речення».

Мета: *закріпити знання учнів про спонукальні речення, навчити самостійно їх складати і записувати, розвивати у них вміння розрізняти речення за метою висловлювання, перебудовувати речення з одного виду у інший, розвивати мовлення учнів, з відповідною інтонацією, виховувати повагу до людей.*

Обладнання: *мультимедійна техніка, таблиці «Українська мова. 2 клас. Види речень за метою висловлювання», картки з прислів'ями для роботи в парах, карта уроку у вигляді веселки. Актуалізація опорних знань учнів.*

Урок розпочинається з мовної розминки. Учні отримують картки, з допомогою яких пригадують вивчений матеріал про речення. Учням пропонується довести, чи правильно визначені види речень, записані на слайдах:

«Поважай працю інших людей» (Розповідне)

« Де найкраще місце на землі?» (Спонукальне)

« За добро тебе похвалять, а за зло – осудять» (Питальне).

Учні визначають види речень правильно, обґрунтовують свою думку.

А хто скаже, чому перше речення спонукальне?. Яке слово з цього речення спонукає до дії?

Тепер перебудуйте у спонукальні таке речення: « Треба шанувати своїх батьків», « Природа потребує нашого захисту», « Хорошими людьми не народжуються, а стають».

- Які слова у перебудованих вами реченнях спонукають до дії? Що виражають ці спонукальні речення? Які знаки ставляться в кінці спонукальних речень?

Затверджено на засіданні кафедри шкільної педагогіки, психології та окремих методик

Протокол № 7 від 16 лютого 2022 року

Завідувач кафедри _____

Кількість балів _____

Екзаменатори _____

Голова фахової атестаційної

комісії _____

